

Groots requiem in Pieterskerk

In 1873 sterft de Italiaanse dichter/schrijver Alessandro Manzoni, waarna Giuseppe Verdi, beroemd operacomponist, het plan opvat om Manzoni te eren met een dodenmis. In 1874 wordt zijn *Messa di Requiem* in de San Marco van Milaan voor het eerst gebracht en talrijke uitvoeringen volgen. Anno 2017 waagt Con Amore zich aan dit meeslepende werk, samen met COV Leidschendam onder leiding van Bernhard Touwen.

Het moet er maar meteen uit: Touwen, je hebt werkelijk iets groots verricht! Met zó'n gigantisch koor, een enorm versterkt Holland Symfonie Orkest en vier geweldige solisten.

Hij heeft zijn amateurkoren dusdanig getraind, dat mét solisten en instrumentalisten van professie een ontzagwekkende eenheid wordt gesmeed. In weergaloos wisselende dynamiek, hechte homogeniteit, verregaande emoties, in overgave aan de intentie van Verdi, die zich weerde tegen de Duitse, Wagneriaanse stijl. De vocale partij voert bij hem de boventoon, orkest is afhankelijker van de zang, geen mythisch, maar

Muziek

Verdi's Requiem door COV 'Con Amore' en COV Leidschendam o.l.v. Bernhard Touwen, Charlotte Janssen (sopraan), Leonie van Rheden (mezzo), Matthew Newlin (tenor), Gevorg Grigoryan (bas), Holland Symfonie Orkest. Gehoord: 28-10, Pieterskerk, Leiden.

menselijk drama staat centraal, spontaniteit gaat vóór het ondoortgrondelijke. Al deze aspecten van Verdi's Italiaanse karakter zegevieren onder leiding van Touwen. Zijn directie 'kijkt' vooruit, houdt de grote lijn voor ogen, genereert spatgelijke inzetten, brengt de COV's tot zuiverzijden koorklank, alsof er een voorhang wordt opgetrokken waarachter de vrouwen het 'Libera me' bidden. Terwijl in momenten van angst de hel losbreekt. Koor en orkest laten dan de noodklokken losbarsten in Dies illa.

Het begint al in het Kyrie wanneer

celli en contrabas grafwaarts gaan, het orkest zijn stem verheft in het Exaudi, zich donszacht inhoudt vóórdat de helse klappen vallen wanneer de dag des toorns bij herhaling over ons komt. Ook in het Sanctus trekt Touwen aan de touwtjes om de ijle vrouwenstemmen zo eensgezind mogelijk melodie en ritme te laten wiegen. Solisten hebben de enorme taak om met alles wat in hun is, smekende, rampzalige, wanhopige teksten tot leven te wekken. Alle vier zingen met dezelfde intentie, bloedwarm met stemmen als veelkleurige klokken die tezamen slaan om hel en verdoemenis aan te kondigen maar eveneens om ons met eeuwig licht 'lux perpetua' te besproeien. De sopraan straalt, al of niet met de indrukwekkende fraaie alt, bevrijdt, siddert, tilt ons op, neemt ons mee op adelaarsvleugels. Om weer op aarde neer te dalen met de bas Gevorg Grigoryan die ons grond onder de voeten geeft. Waarlijk: een imaginair monument binnen de muren van de Pieterskerk!

Lidy van der Spek